

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Hradec Králové, Habrmanova 130

Adresa: Habrmanova 130, 500 02 Hradec Králové

Identifikátor školy: 600088812

Termín konání orientační inspekce: 12. – 26. listopadu 2001

Čj.	091 980/01-1031
Signatura	oilev102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Hradec Králové, Habrmanova 130 je plně organizovaná škola, zřizovaná Magistrátem města Hradec Králové, kterou navštěvují kromě žáků z obvodu školy i žáci z dalších obcí okresu.

Škola využívá prostory ve dvou budovách. V hlavní budově je umístěna kromě 16 kmenových učeben malá tělocvična, malá školní dílna a kuchyňka, učebna hudební výchovy, specializovaná učebna pro fyziku a chemii, počítačová učebna, dvě učebny cizích jazyků. V areálu školy je hřiště na míčové hry a atletiku.

V druhé budově na odloučeném pracovišti Habrmanova 186 je školní jídelna s kapacitou 600 jídel a školní družina s kapacitou 130 žáků, které jsou součástí školy. Od 1. ledna 1999 má škola právní subjektivitu jako příspěvková organizace.

Ve školním roce 2001/2002 se ve škole učí v osmnácti třídách 431 žáků podle vzdělávacích programů Základní škola, čj. 16 847/96-2, se zapracovanými pozdějšími doplňky čj. 25 018/98-22 a Základní škola – modelový program pro třídy s rozšířeným vyučováním hudební výchovy čj. 21969/96-22.

Orientační inspekce byla zaměřena na sledování kvality výchovně vzdělávací činnosti v předmětech český jazyk, hudební, výtvarná a tělesná výchova v 1. - 9. ročníku, předmětech matematika, dějepis, zeměpis, přírodopis a rodinná výchova v 6. - 9. ročníku. Zároveň byla provedena tematická inspekce Sledování a hodnocení plnění Národního programu rozvoje sportu pro všechny. Kontrola byla zaměřena na hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu v roce 2000.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk v 1. - 5. ročníku

Byly hospitovány hodiny českého jazyka ve všech ročnících prvního stupně (jazykové vyučování, čtení, psaní). Český jazyk je vyučován učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů prvního stupně.

Příprava vyučujících byla pečlivá, probírané učivo bylo v souladu s tematickými plány a učebními osnovami.

Výuka probíhala v kmenových třídách. Všechny prostory jsou esteticky upraveny (světlé třídy, okna opatřena záclonami, květinami, v učebnách i na chodbách jsou vystaveny výtvarné práce žáků a nástěnky s prezentací úspěchů žáků školy). Vybavení školním nábytkem odpovídá tělesným proporcím žáků. Ti mají k dispozici učebnice různých nakladatelství, obrazový materiál i pomůcky a přehledy vyrobené pedagogy. Učitelé ve většině případů dbají na zásady psychohygieny, připomínají správný způsob sezení, sklon sešitů, držení psacího nástroje, zařazují relaxační chvíle při únavě či nesoustředěnosti žáků, dbají na udržení pořádku na pracovních místech. K žákům přistupují s respektem k jejich individuálním zvláštěm, jsou vstřícní k jejich individuálním potřebám (bylo zjištěno při hospitacích a ověřeno v rodičovské anketě).

Žáci jsou vedeni k samostatnosti, mohou pracovat svým individuálním tempem. Sledováno bylo funkční užívání učebnic, orientace v textu, odpovědi žáků celými větami a zdůvodňování gramatických jevů ustáleným postupem. Učivo bylo systematizováno, objevila se i práce s Pravidly českého pravopisu. V 1. ročníku je čtení vyučováno analyticko-syntetickou metodou. V některých třídách měli žáci možnost osvojování učiva formou společných, ale vnitřně diferencovaných úkolů.

Zařazovány byly hry a soutěže se zapojením více smyslů do procesu učení. Každá samostatná práce byla následně vyhodnocována, rozšiřující úkoly byly zadávány tehdy, až všichni žáci porozuměli základní látce.

Hodiny byly motivačně uvedeny většinou písničkou, čtené texty byly vždy výchovně využity. Gramatické jevy ve vyšších ročnících byly procvičovány, v hodině čtení vyučující upřednostňovali nejen porozumění čteného textu, ale i prvky výrazného přednesu.

Výkony žáků jsou pravidelně hodnoceny, písemnosti řádně opravovány. Grafická úroveň sešitů je velmi dobrá.

Ve výuce vládla přátelská atmosféra vzájemného porozumění, žáci se chovali spontánně, ale většinou ukázněně. V několika vyučovacích jednotkách se objevovalo velmi pomalé pracovní tempo žáků a jejich menší samostatnost.

Kvalita výuky českého jazyka na prvním stupni je ve všech hodnocených složkách velmi dobrá.

Český jazyk v 6. – 9. ročníku

Výuka českého jazyka je hodnocena jednak na základě přímé hospitační činnosti, realizované ve všech třídách 6. - 9. ročníku, jednak z posouzení personálních, materiálních, psychohygienických aj. podmínek výuky. Časová týdenní dotace hodin je v souladu s učebními plány zvolených vzdělávacích programů a činí čtyři hodiny, kromě tříd VI.B a VI.C - zde je výuka posílena o jednu vyučovací hodinu. Žáci 8. a 9. ročníků mají možnost si vybrat z nabídky volitelných předmětů seminář z českého jazyka. Metodické sdružení učitelů tohoto předmětu plánuje učivo do jednotlivých měsíců, stanoví počty kontrolních a prověřovacích prací, vzájemnou kooperaci zajišťuje kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. V tematických plánech jsou proporcionálně zastoupeny složky jazyková, stylistická i literární. Všichni pedagogové školy mají možnost se seznámit se speciálními potřebami žáků, jimž byla diagnostikována některá ze specifických poruch učení.

Výuku předmětu vedly tři odborně i pedagogicky způsobilé učitelky a tato skutečnost pozitivně ovlivnila její kvalitu. Žáci pracovali s osvědčenými učebnicemi, s různými dalšími texty, knihami a zhotovenými materiály. Didaktická technika, ač byla k dispozici, využita nebyla. Vybavení kabinetů a kmenových tříd, v nichž výuka probíhala, bylo na dobré úrovni. Z hlediska psychohygieny bylo dodrženo zařazení předmětu do dopoledních hodin, světelné i tepelné podmínky vyhovovaly, děti měly dostatek prostoru pro práci.

Sledované vyučovací hodiny jazyka a literární výchovy se vyznačovaly kvalitní přípravou a promyšleností. Jazykové hodiny v šestém ročníku byly zaměřeny na opakování, prohlubování a procvičování učiva z tvarosloví. Žáci pracovali s pojmy konkrétními i abstraktními, spisovnými i nespisovnými, se jmény obecnými i vlastními ve skupinách, dvojicích, společně i samostatně. Zejména v pravopisných cvičeních doplňovali koncovky jmen. K velkým přednostem jazykového vyučování v sedmém ročníku patřilo „vtažení“ žáků do výuky navozením problémové situace a prosbou o pomoc. I skupinová práce byla efektivní, neboť každá skupina pracovala na samostatném úkolu. Nakonec si žáci vyměňovali získané poznatky a ověřovali závěry ve slovnících.

V literární výchově, hospitované v 8. a 9. ročníku, se objevovaly různé formy práce s textem, některé interpretační i tvůrčí aktivity. Někde učitelky podněcovaly žáky k zaujímání postojů a k diskusím. Jak v jazykových hodinách, tak při literární výchově se dařilo aktivizovat žáky různými hrami.

K pozitivním stránkám výuky patřilo kultivované a laskavé vystupování učitelek, jejich přátelský vztah k dětem, respektování dohodnutých pravidel i snaha vyučujících zajistit vždy zpětnou vazbu.

Mezi negativa se řadí nevyužití didaktické techniky, v některých vyučovacích jednotkách nedostatek prostoru pro žákovskou systematizaci poznatků a komunikaci, chybějící závěrečné zhodnocení práce.

Plánování a příprava výuky, personální, materiální, psychohygienické podmínky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, organizace, formy a metody výuky jako dobré, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jako velmi dobré.

Na základě zjištěných skutečností je kvalita výuky českého jazyka na druhém stupni hodnocena jako velmi dobrá.

Předměty estetické výchovy na prvním i druhém stupni

V průběhu inspekce byly hodnoceny vyučovací hodiny předmětů výtvarné, hudební a rozšířené hudební výchovy u pěti vyučujících prvního a třech vyučujících druhého stupně. Výuka ve všech třídách respektuje časové dotace, strukturu i obsahovou náplň schválených učebních dokumentů. Počet zapsaných odučených hodin v třídních knihách odpovídá schváleným učebním plánům. Plánování výuky je systematické a důsledně respektuje požadavky osnov. Roční plány jsou velmi přehledné a zohledňují vzájemnou propojenost jednotlivých dílčích předmětů, ucelených vzdělávacích bloků i postupných ročníků. Měsíční plány a písemné přípravy pedagogů jsou důsledně zpracované a poskytují kvalitní informace o postupném rozvoji znalostí, schopností i manuálních dovedností žáků.

Výuku výtvarné výchovy a výuku povinných předmětů hudební výchovy realizují vyučující s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka sborového zpěvu je zabezpečena kmenovými pedagogy hudební výchovy.

Výtvarná výchova

Při výuce výtvarné výchovy je důsledně využíváno odborné způsobilosti a profilace vyučujících. Příprava, realizace a především motivování žáků v jednotlivých složkách - kresbě, malbě, modelování a dekorativních činnostech převyšují svou obsahovou náplní standardní výuku. Vzdělávání je důsledně zaměřeno na rozvoj základních technických dovedností a manuálních schopností.

Inspektovaná výuka výtvarné výchovy byla realizována formou diferencované individuální práce pedagoga se žákem ve skupině. Časové členění vzdělávacích celků odpovídalo platným učebním dokumentům.

Motivování žáků respektovalo jejich psychickou vyspělost. Úkol byl vysvětlen tak, aby při jeho realizaci mohli žáci využít získané dovednosti i tvůrčí fantazii. Pomocí názorných pomůcek, ukázek a především velmi svědomitým vysvětlením pracovních postupů byla vytvořena příznivá pracovní atmosféra, která umožňovala žákům volbu vlastního postupu při následném zpracování zadaného úkolu. Individuální práce vyučující s každým žákem pozitivně ovlivňovala přirozenou pracovní kázeň ve třídě.

Příprava učitelky i vlastní realizace výuky byla velmi dobrá. Srozumitelné vysvětlení pracovních postupů a vytvoření příznivé pracovní atmosféry vedly žáky k dobrému a bezproblémovému zvládnutí zadaného úkolu. Individuální přístup vyučující k žákům velmi kladně ovlivňoval jejich náhled na odlišnost struktur, prostorovou kompozici, používání zvolené techniky a využívání dříve získaných dovedností.

Základem praktických činností výuky výtvarné výchovy je práce ve skupinách, které jsou utvářeny podle manuálních schopností a temperamentu žáka. Výuka teoretických specializací probíhá běžným způsobem kolektivní výuky s přihlédnutím na celkovou vyspělost i profilovou orientaci žáků ve třídě. Složky výuky se vzájemně prolínají a vytvářejí systematický návazný vzdělávací program, který vede žáky k chápání umění v širších kulturně-historických souvislostech.

Materiálně-technické vybavení výuky výtvarné výchovy je vzhledem k celkovým podmínkám školy odpovídající a spolu s velmi kvalitními vyučujícími umožňuje realizovat výuku v nadstandardním rozsahu.

Hudební výchova

Příprava a realizace vyučování hudební výchovy probíhá ve všech ročnících a zaměřeních v souladu s požadavky učebních plánů a učebních osnov. Učivo má systematickou návaznost ve všech předmětech - intonaci, elementárním rytmu, sluchové analýze, hlasové výchově, skupinovém a sborovém zpěvu. Vedle základních teoretických specializací je ve třídách s rozšířenou hudební výchovou vyučováno i skupinové hře na zobcovou flétnu, keyboard, melodické bicí nástroje, Orffův instrumentář a sborovému zpěvu.

Vzdělávání je organizováno formou skupinové výuky dělených dvouhodinových celků se zaměřením na rozšiřování teoretických znalostí a zdokonalování praktických dovedností. Plánování celého vzdělávacího procesu je vyučujícími vzájemně konzultováno. Obsahová náplň učebních osnov je ve všech ročnících respektována a cílevědomě rozvržena na praktickou a teoretickou část. Obě vzdělávací složky jsou směřovány k rozvoji hudební gramotnosti a celkové kulturní vnímavosti.

Jednotlivé lekce jsou členěny na část teoretickou (základy všeobecné hudební nauky, dějiny hudby) a praktické činnosti (intonace, hlasový výcvik, sluchová analýza, elementární rytmus, hra na hudební nástroje).

Při inspekci bylo hospitováno ve všech formách povinné výuky. Z pozorování při hospitacích lze jednoznačně konstatovat její důslednou propracovanost s přihlédnutím k talentu a hudební gramotnosti žáků. Praktické činnosti byly ve všech hospitovaných hodinách zaměřeny na upevňování znalostí základů všeobecné hudební nauky (notopis, znalost stupnic, intervalů apod.) a fixaci základních pěveckých dovedností. Při zpěvu vyučující dbali na celkovou hlasovou hygienu (tvoření hlavového tónu, dýchání, držení těla a artikulaci). Výuka hry na zobcovou flétnu byla nepříznivě ovlivněna nevhodným umístěním notového partu na speciálním pracovním žakovském stolku. Veškeré nedostatky techniky hry byly vyučujícími průběžně odstraňovány. Většina žáků má velmi dobře zafixovány základní návyky pro hru na zobcovou flétnu. Při výuce hry na keyboard se u žáků objevovaly běžné problémy s prstoklady, držením ruky, frázováním apod. Tyto problémy vznikají při skupinové vyučované hře na nástroje, které jsou předurčeny pro individuální výuku.

Celkovou úroveň kvality vzdělávání ve hře na hudební nástroje negativně ovlivňuje velmi malá spolupráce mezi základní školou a základní uměleckou školou (ZUŠ je umístěna ve stejné budově). Individuální výuka hry na hudební nástroje je směřována jako zájmová činnost. Počty žáků, kteří se věnují systematické výuce hry na nástroj, nejsou mezi běžnými třídami a třídami s rozšířenou výukou hudební výchovy rozdílné. V každé sledované třídě se mimoškolnímu vzdělávání věnuje pouze sedm žáků. Celkovou kvalitu výstupů skupinového vzdělávání při hře na jednohlasé hudební nástroje a zpěvu příznivě ovlivňovaly velmi dobré technické dovednosti hry na klavír všech vyučujících. Nadstandardní úroveň hry na akordické klávesové i strunné nástroje byla zjištěna u jednoho vyučujícího prvního stupně.

Výuka hudební výchovy probíhá v odborné učebně s velmi dobrým materiálně-technickým zázemím. Hudebna je vybavena elektronickým klávesovým nástrojem, klavírem, audiovizuální technikou a pódiem pro výuku sborového zpěvu. Klavír - křídlo je starší a jeho technický stav je na hranici použitelnosti. Výuka hudební výchovy dále probíhá v jedné kmenové učebně prvního stupně. Vyučující se maximálně snaží rozvíjet u žáků pozitivní vztah k uměleckým i životním hodnotám.

Ve všech inspektovaných hodinách byla při motivaci žáků respektována jejich celková psychická vyspělost, míra talentu a úroveň potřebných dovedností. Rozvoj kladného vztahu k esteticko-výchovným předmětům je příznivě ovlivňován společnými kulturními aktivitami

žáků i pedagogů. Pravidelně jsou organizovány koncerty (muzikál - Kde je ten míč, Možná přijde i Mikuláš), poznávací zájezdy - (Po stopách velikanů - hudební skladatelé, kteří žili ve Skutči, Poličce, Litomyšli apod.). Image školy i další motivaci žáků dále pozitivně ovlivňuje činnost pěveckého sboru Cantella, spolupráce s pěveckým sborem Boni Pueri, prázdninová soustředění, soutěže pěveckých sborů v Uničově apod. Nedílnou součástí další velmi silné motivace žáků je celoročně probíhající výtvarná soutěž Habrmanský dvorní malíř s pravidelným vyhodnocováním a odměňováním všech zúčastněných žáků.

Vyučování bylo ve všech sledovaných ročnících organizováno jasnými a zřetelnými pokyny vyučujících. Vzdělávací cíl byl jasně stanoven a jeho splnění bylo reálné. Odborná terminologie byla využívána s ohledem na znalosti, dovednosti a vyspělost žáků. Individuální přístup vyučujících, způsob práce a zvolené metody vedou žáky k náročnosti, vzájemné toleranci, spolupráci a odpovědnosti za kvalitu výstupů. Hodnocení dílčích výsledků je prováděno ústně.

Sledované složky průběhu a kvality vzdělávání jsou ve výtvarné, hudební a rozšířené hudební výchově vyrovnané. Vzdělávací cíle jsou reálné. Znalosti, dovednosti a dosahované výsledky žáků svědčí o svědomité práci pedagogů.

Plánování a příprava výuky jsou vynikající, personální podmínky výuky vynikající, materiální podmínky výuky velmi dobré, psychohygienické podmínky výuky velmi dobré, organizace, formy a metody výuky vynikající, motivace a hodnocení vynikající, interakce a komunikace velmi dobré.

Celková kvalita vzdělávání ve výtvarné výchově je vynikající, v hudební výchově vynikající, rozšířené hudební výchově na prvním stupni vynikající a v rozšířené hudební výchově na druhém stupni velmi dobrá.

Výuka tělesné výchovy na prvním i druhém stupni

Hodnocení vychází ze sledování výuky tělesné výchovy ve všech ročnících základní školy. Kromě povinných forem výuky byla hodnocena i výuka nepovinného předmětu sportovní hry na prvním stupni.

Tělesná výchova je vyučována v základní dvouhodinové týdenní dotaci ve všech třídách školy. Od šestého ročníku v souladu s doporučením cvičí zvlášť dívky a chlapci. Předmět je vyučován učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů prvního stupně či odborně i pedagogicky způsobilými učiteli k výuce tělesné výchovy na druhém stupni. Tato skutečnost pozitivně ovlivňuje její kvalitu.

Učivo vzdělávacího programu Základní škola mají učitelé rozplánováno do tematických plánů, které vyhovují potřebám výuky a jsou přizpůsobeny podmínkám i ročnímu období. Ve výuce jsou zastoupeny všechny tradiční složky, pro netradiční sporty není škola vybavena.

Nabídka volitelných, nepovinných a zájmových útvarů v oblasti tělovýchovných i sportovních aktivit je z důvodu prostorových obtíží malá. Pro žáky prvního stupně je otevřen nepovinný předmět sportovní hry, pro žáky 7. – 9. ročníku volitelný předmět zdravý životní styl, který je však zaměřen více teoreticky. Zájmové útvary sportovního charakteru škola nenabízí, protože v odpoledních hodinách v tělocvičně školy probíhá výuka žáků tanečního oddělení ZUŠ.

Spontánní tělovýchovné aktivity mohou žáci provádět na školním hřišti, které je volně otevřené veřejnosti od 28. dubna do 16. listopadu odpoledne ve všední dny i o víkendy (včetně hlavních prázdnin).

Předmět zdravotní tělesná výchova pro žáky školy se zdravotním oslabením není vyučován.

Pro výuku tělesné výchovy má škola odpovídající materiální vybavení. Prostorové zázemí je nepostačující, vedení školy musí pronajímat tělocvičnu Sokola Pražské Předměstí pro žáky některých tříd druhého stupně. V těchto případech dochází k organizaci výuky

v dvouhodinových blocích jednou týdně, což z hlediska psychohygieny není optimální stav. Výuka v malé standardně vybavené tělocvičně s nářadovnou probíhá ve dvou jednoduhodinových celcích týdně. V případě příznivého počasí je tělesná výchova organizována na školním hřišti, které je vybaveno malým běžeckým oválem, rovinkou pro sprinty, rozběžištěm a doskočištěm pro skok daleký i sektorem pro vrh koulí, hřištěm pro míčové hry s antukovým povrchem. Venkovní sportoviště slouží nejen pro potřebu školy, ale sezónně i široké veřejnosti v odpoledních hodinách a o víkendech v rámci městského Projektu protidrogové prevence. Město Hradec Králové v rámci grantu Školní hřiště poskytuje škole dotaci na odměnu pro správce hřiště a inventář. Rozšíření provozu hřiště i pro širší veřejnost v odpoledních hodinách si vyžádalo vybudovat mobilní sociální zařízení a chatku.

Žáci prvního stupně (2. a 3. ročník) se účastní základního plaveckého výcviku v rozsahu 40 hodin v Plavecké škole Hradec Králové. Škola organizuje školy v přírodě pro žáky prvního stupně i lyžařské výcvikové kurzy pro žáky 7. ročníků. Platná osvědčení instruktorů školního lyžování mají všichni zúčastnění instruktoři. V rámci hodin tělesné výchovy je příležitostně organizováno bruslení na Zimním stadionu v Hradci Králové.

Škola vytvořila podmínky pro relaxační činnost žáků o přestávkách. V přízemí je možno hrát stolní tenis. Pitný režim je zajištěn nákupy nápojů z automatů v přízemí školy a u tělocvičny, žáci se mohou občerstvit i v bufetu školy.

Škola každoročně pořádá školní soutěže (šplh, atletika, vybíjená, přehazovaná, školní olympiáda) i obesílá okresní a oblastní soutěže dle rozpisů Asociace školních sportovních klubů, Magistrátu města Hradec Králové i dalších organizací (atletika, stolní tenis, malá kopaná, vybíjená, plavání).

Sledované vyučovací jednotky tělesné výchovy probíhaly ve školní tělocvičně i v hale Sokola. Výuka korespondovala s učebními osnovami a tematickými plány. Učivo bylo zvoleno přiměřeně k psychosomatickým a tělesným předpokladům žáků, organizace cvičení byla zvládnuta, bezpečnostní zásady byly dodržovány.

Zásady zdravého životního stylu a výchovu žáků k fair play má škola stanoveny a zapracovány do plánů školy. Týkají se nejen žáků, ale i dospělých. Vedení školy tuto oblast podporuje především materiálně (obnova a modernizace náradí a náčiní atp.).

Kontrolou zápisů v třídních knihách sledovaných tříd bylo zjištěno průběžné plnění učiva tělesné výchovy ve všech ročnících. Sledované výkony žáků svědčí o systematické práci učitelů a kladném přístupu žáků většiny tříd k tělesné výchově.

Výukové cíle byly učiteli vždy stanoveny. Motivací byla vlastní náplň řady vyučovacích jednotek, žáci preferovali sportovní a pohybové hry, které byly zařazovány jako doplňková činnost. Pokyny pedagogů byly jednoznačné, organizace cvičení byla ve všech vyučovacích jednotkách zvládnuta.

Průpravné i rušné části hodin připravovaly žáky vhodně na hlavní část cvičební jednotky. Technické chyby i prohřešky proti správnému držení těla byly vyučujícími důsledně opravovány. Názvosloví a odborná terminologie byly vždy funkčně zařazeny, pořadovost i sportovní výkonnost žáků byly na velmi dobré úrovni. V nižších ročnících byly vhodně voleny pohybové hry a soutěže družstev, náročnost na zatížení žáků a přesnost provádění cvičebních tvarů byla přiměřená. V souladu s tematickými plány byly v tomto období zahrnuty do výuky posilovací cviky, gymnastické učivo a sportovní hry.

Metodická řada nácviku gymnastických cviků (akrobacie - přemet stranou, přeskok - roznožka, trampolínka - přeskoky) byly funkčně využity, herní činnosti jednotlivců a skupin při vybíjené, košíkové a průpravných pohybových hrách byly vhodně kombinovány. Řízená hra podle pravidel probíhala ve vybíjené a košíkové. Po posilování byla zařazena relaxace, protahovací a uvolňovací cviky. V řadě hodin bylo v průpravných částech hodin funkčně

zařazeno cvičení s náčiním. Všechny sledované hodiny se vyznačovaly vysokou efektivitou cvičení ve všech fázích cvičební jednotky.

Komunikace žáků a pedagogů při výuce tělesné výchovy je oboustranná, většinou neformální. Hodnocení žáků bylo průběžné, slovní. Kontrolou žákovských knížek byla zjištěna nižší frekvence klasifikace či hodnocení v předmětu tělesná výchova.

V závěrech vyučovacích jednotek nechybělo zklidnění žáků s využitím relaxace a uvolnění. Vyhodnocení prováděli všichni pedagogové.

Plánování a příprava vyučování, formy, organizace a metody výuky i personální podmínky jsou hodnoceny jako vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky, rovněž tak jako motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Omezujícím faktorem je pouze nedostatečné prostorové vybavení.

Kvalita sledované výuky tělesné výchovy je hodnocena jako vynikající.

Dějepis

V průběhu inspekční činnosti byly realizovány hospitace v 6. - 9. ročníku u jedné odborně i pedagogicky způsobilé vyučující. Časová týdenní dotace hodin je v souladu s učebními plány obou vzdělávacích programů. S tematickými plány, rozpracovanými do jednotlivých měsíců, korespondovalo právě probírané učivo a nebyla v nich shledána obsahová duplicita. Kontrolou třídní knihy 9. ročníku za školní rok 2000/2001 bylo však zjištěno nesplnění učebních osnov, a to podstatným zkrácením tematického celku Československo a svět ve 2. polovině 20. století.

Všechny zhlédnuté vyučovací jednotky byly pečlivě připravené a vyznačovaly se promyšlenou stavbou i přiměřeným tempem.

Kmenové třídy, v nichž výuka probíhala, byly účelně vybavené magnetickými tabulemi, didaktickou technikou, ta však nebyla ani jednou využita. V hodinách žáci pracovali s učebnicemi schválenými MŠMT, atlasy, nástěnnými mapami a tabulemi, s různými publikacemi a materiály.

Na začátku všech vyučovacích hodin učitelka seznámila žáky s cílem. I když mírně převažovala frontální forma práce, byla citlivě doplněna dalšími formami a metodami - referáty, četbou úryvků z knih, prací s mapou, vyhledáváním a objasňováním pojmů aj. Zejména ve vyšších ročnících byly v řízeném rozhovoru aplikovány heuristické otázky, které nutily žáky vyvozovat samostatné závěry na základě svých dosavadních znalostí. Téměř ve všech třídách vyučující vytvořila prostor pro samostatné aktivní učení a v závěru hodin i na systematizaci poznatků.

K přednostem sledovaných hodin rozhodně patřila motivace, která prolínala celou výukou, a pěkně vedené sešity. Téměř každá hodina začínala motivační křížovkou, zejména mladší žáci projevovali v tomto směru velkou aktivitu, ale i v průběhu výuky učitelka oceňovala práci a snahu o pokrok. Je pravděpodobné, že na základě pozitivního posilování byl vytvořen pěkný oboustranný vztah učitelky a žáků. Vzhledem k tomu, že do žádné z hospitovaných vyučovacích jednotek nebylo zařazeno individuální ani jiné zkoušení, není možné posoudit objektivitu hodnocení. Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny, nepřesné nebo neúplné odpovědi opravovány, avšak komunikace vyučující převažovala.

Plánování a příprava výuky, personální podmínky výuky jsou hodnoceny jako vynikající, ostatní sledované jevy jako velmi dobré.

Na základě těchto zjištění je úroveň výuky dějepisu hodnocena jako velmi dobrá.

Rodinná výchova

Hospitace byly realizovány v 6. - 9. ročníku u dvou učitelek. Hodnocení výuky je založeno

jak na přímé hospitační činnosti, tak na posouzení dalších podmínek vzdělávání. Časová dotace jedna hodina týdně je v souladu se zvolenými vzdělávacími programy. Výukové cíle, zaznamenané v tematických plánech jednotlivých ročníků, odpovídají standardu vzdělávání a jsou v souladu s pedagogickými zásadami.

Všechny sledované hodiny kromě jedné probíhaly v kmenových třídách, které byly vhodně a účelně vybavené. Obě učitelky jsou odborně i pedagogicky způsobilé pro výuku na druhém stupni základní školy, jedna vyučující si v současnosti rozšiřuje kvalifikaci o předmět rodinná výchova.

Materiální podmínky byly tvořeny učebnicemi, sešity, didaktickou technikou, ale také dalšími texty a pomůckami, které si vyučující zhotovily. V předmětu, který je na rozvrhu v koncových hodinách, jedna vyučující nedodržela psychohygienické zásady a nepřihlížela ke složení třídy a jejímu aktuálnímu stavu.

Přestože všechny hodiny byly připravené a objevovaly se různé formy práce, výsledný efekt nebyl vždy tomu adekvátní. Vzhledem ke specifčnosti předmětu se velmi osvědčila práce v komunitním kruhu, při které žáci vzájemně spolupracovali, komunikovali, snažili se aplikovat své poznatky a zkušenosti, nacházeli alternativní způsoby řešení problému. Příliš teoretický obsah jiné hodiny nezbudil u mladších žáků dostatečný zájem, protože nemohli uplatnit své zkušenosti a navíc byli unavení.

Na začátku a v průběhu výuky byli žáci většinou vhodně motivováni, povzbuzováni, jejich snaha byla oceňována.

Vzájemná interakce a komunikace mezi vyučujícími a žáky byla rozdílné úrovně a byla téměř úměrná obsahu a podmínkám výuky.

Plánování a příprava výuky, personální podmínky, materiální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré, psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jako průměrné.

Celkově je úroveň výuky předmětu rodinná výchova hodnocena jako průměrná.

Matematika

K posouzení kvality vzdělávání v matematice se uskutečnily hospitace ve všech ročnících.

Časová dotace odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že učební osnovy jsou plněny, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá osnovám a nedochází k obsahové duplicitě. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je sledována předmětovou komisí matematiky, která ji porovnává s tematickými plány. Ve škole se nevyučují nepovinné předměty, které by rozšiřovaly povinné matematické učivo. Učitelé však nabízejí žákům individuální konzultace po vyučování. Žáci 9. tříd, připravující se na přijímací zkoušky na střední školy, mohou dvakrát týdně docházet dobrovolně na doučování.

Všechny hodiny matematiky vyučují pedagogové s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Hodiny se uskutečnily v kmenových třídách, které podle subjektivního posouzení svojí velikostí, osvětlením a vybavením žakovským nábytkem odpovídají současným hygienickým požadavkům. Velmi dobré je vybavení učebnicemi, pracovními sešity a sbírkami úloh. V kabinetě je dostatečné množství modelů geometrických těles, kalkulačů a dalších nezbytných pomůcek, které jsou průběžně doplňovány a obnovovány. Didaktická ani výpočetní technika nebyly v hodinách použity.

Všechny zhlédnuté hodiny měly obvyklou stavbu s úvodem, hlavní procvičovací částí, nebo výkladem nové látky a závěrečným shrnutím nebo hodnocením. Z průběhu hodin byla patrná kontinuita s předchozí výukou. Z vyučovacích metod převažovala samostatná práce. Žáci v pracovních sešitech řešili úlohy a výsledky do těchto sešitů zapisovali. Hbitější žáci často

pracovali se sbírkami úloh, kde jim byly zadávány úkoly podle jejich schopností. Velmi často byla použita metoda skupinové práce. Z reakcí žáků bylo patrné, že jsou na tento způsob výuky zvyklí. Automaticky vytvářeli skupiny. V průběhu hodiny procházely učitelky mezi lavicemi a v případě potřeby žákům individuálně radily. Ve vhodných případech byli žáci vedeni k aplikaci učiva na běžné životní situace. Interpretace učiva byla věcně správná. Vyučovací čas byl dobře využit.

V průběhu hodin byli žáci motivováni pochvalou, uznáním a oceněním práce. Některé hodiny se vyznačovaly vynikající motivací postavenou na zkušenostech žáků. Také jeden z domácích úkolů, přinést noviny s kurzovním lístkem, byl motivačním prvkem.

Žáci se účastní celé řady matematických soutěží. V minulém školním roce se umístilo pět žáků v první desítce okresního kola Pythagoriády. V okresním kole Matematické olympiády se stalo deset žáků úspěšnými řešiteli. Na školu, která se nespécializuje na výuku matematiky, jsou to velmi dobré výsledky.

Namátkovou kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že v nich mají zapsáno 6 - 8 známek za 1. čtvrtletí. V hospitovaných hodinách však zkoušení neproběhlo. Výkony žáků byly průběžně slovně hodnoceny. Toto hodnocení bylo většinou pozitivně zaměřené a mělo žáky spíše povzbudit. V závěru hodin bylo často provedeno hodnocení práce třídy jako celku a slovně oceněny byly výkony nejlepších jednotlivců.

Kontrolní práce z matematiky jsou psány v řádných termínech, jejich obsah vychází z probraného učiva, obtížnost úloh je průměrná. Jsou podrobně vyhodnocovány, úspěšnost řešení jednotlivých jevů je vyjádřena v procentech. Grafická úroveň je v jednotlivých třídách značně rozdílná a v některých třídách neodpovídá důležitosti této práce.

Ve všech třídách vytvořily učitelky klidnou pracovní atmosféru. Charakter předmětu nevyžaduje obsáhlejší slovní projevy. Přesnost vyjadřování byla nacvičována při pokusech o formulaci odpovědí u slovních úloh a při pokusech o vyvození určitého pravidla.

Plánování a podmínky výuky jsou hodnoceny jako vynikající. Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré stejně jako motivace a hodnocení. Také interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Celkově je výuka matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis a přírodopis

Časová dotace v obou předmětech odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá osnovám. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že nedochází k obsahové duplicitě a kontinuita mezi jednotlivými ročníky je dodržena. Přestože se škola zaměřuje především na rozšířenou výuku hudební výchovy, věnuje pozornost i přírodovědným předmětům. Pro žáky sedmých a osmých tříd je zaveden volitelný předmět zeměpisný seminář. Náměty na činnost v tomto předmětu získává vyučující z pracovních sešitů a učebnic různých nakladatelství. Náplň seminářů prohlubuje zeměpisné vědomosti. Předmětová komise přírodopisu a zeměpisu projednává účast učitelů na dalším vzdělávání, způsob hodnocení žáků, organizaci soutěží a projektových dnů.

Všechny hodiny zeměpisu a přírodopisu vyučují učitelky s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí a většinou víceletou praxí. Výuka probíhala v kmenových učebnách, jejichž velikost, osvětlení a vybavení žákovským nábytkem podle subjektivního posouzení odpovídají normě. Oba kabinetů jsou vybaveny základními pomůckami, které jsou postupně doplňovány. Do kabinetu zeměpisu byly v posledních třech letech zakoupeny nástěnné mapy a jiné pomůcky v hodnotě cca 15 tis. korun. Ve většině učeben je k dispozici zpětný projektor. Dalšími pomůckami byly nástěnné mapy, atlasy, zeměpisné tabulky, nástěnné obrazy, klíč k poznávání živočichů.

Sledované hodiny zeměpisu a přírodopisu byly učitelkami připraveny s ohledem na věkové zvláštnosti dětí. Úvodní části si byly podobné - opakování nebo písemné zkoušení a orientace na mapě. Pozitivním jevem bylo, že při zkoušení orientace si mohli žáci zvolit ukazování na nástěnné mapě nebo v atlasu. Vyučující hledaly zábavné formy výuky, které by ji zpestřily. Často byly zařazeny soutěže a křížovky. Téměř ve všech hodinách byl použit zpětný projektor. Z výčtu pomůcek je patrné, že byla věnována pozornost názornosti výuky. Žáci pracovali s fyzickými i tematickými mapami, učebnicemi, atlasy, zeměpisnými tabulkami, kreslili do sešitů schematické obrázky podle tabule. Část jedné hodiny se odehrála v učebně výpočetní techniky, kde žáci hledali na internetu statistické údaje o Královéhradeckém kraji. Z dalších forem je možno vyzdvihnout skupinovou práci. Všechny hodiny byly připraveny tak, aby byli všichni žáci neustále zaměstnáni. Vyučovací čas byl většinou efektivně využit. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Žáci se v minulém školním roce zúčastnili Zeměpisné olympiády a v krajském kole obsadili 5., 6. a 16. místo.

Vstupní motivace spočívala především v oznámení cíle hodiny. Žáci často uváděli svoje zážitky z cest nebo z vlastního pozorování přírody. Zkoušení a opakování mělo vždy návaznost na předchozí hodinu nebo na nějakou praktickou činnost. V průběhu vyučování byli žáci motivováni pochvalou, uznáním a oceněním výkonu. Zkoušení probíhalo nejčastěji písemnou formou s okamžitým vyhodnocením. Při zkoušení u tabule bylo žákům hodnocení oznámeno a zdůvodněno. Většinou se jednalo o hodnocení pozitivní. V závěru každé hodiny bylo provedeno hodnocení jejího průběhu a výkonu třídy jako celku.

Přestože byli žáci stále vyzýváni k souvislejšímu slovnímu projevu, odpovídali většinou jednoslovně. Jen zřídka se sami zeptali na věci, kterým nerozuměli.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako vynikající, podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky jako velmi dobré. Také motivace a hodnocení byly velmi dobré. Interakce a komunikace byly průměrné.

Celkově je výuka zeměpisu i přírodopisu hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Vzdělávání ve sledované oblasti má velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou písemně zpracovány. Postihují základní cíle na období dvou a u materiálních záměrů na období pěti let. Týkají se těchto oblastí: vzdělávací program školy, kapacita, nabídka školy, organizace školy a prezentace školy. Pozornost je věnována i integrovaným žákům a vztahům mezi školou a veřejností. Koncepční záměry jsou vytyčeny na základě provedené analýzy podmínek školy. K obecným koncepčním cílům patří zvyšování úrovně materiálně technické základny školy, postupná modernizace školní budovy a zlepšování prostorů v okolí školy.

Priority stanovené v této oblasti byly blíže specifikovány v rozhovoru s ředitelem školy a jeho zástupkyní (přeměna knihovny na informační centrum, průběžná obměna zastaralé didaktické techniky atd.).

Plán nákupu nových učebních pomůcek a investiční záměry školy jsou vždy konzultovány se

zřizovatelem. Jednou z priorit je snaha vedení školy zajistit ve škole co nejnovější počítačové vybavení s moderními výukovými programy. V souvislosti se současnými trendy se škola v oblasti výchovně vzdělávací zaměřuje zejména na uživatelské schopnosti žáků při práci s výpočetní technikou, na rozvoj hudebních, sportovních i dalších dovedností žáků. Důraz je vedením školy kladen i na protidrogovou problematiku a prevenci závadových forem chování žáků.

Vytčené cíle a úkoly pro nejbližší období jsou reálně stanovené, řada z nich má nadčasovou platnost.

Veškeré oblasti práce školy jsou řízeny promyšleným systémem plánování. Činnost školy se v průběhu školního roku 2001/2002 řídí těmito dokumenty: Organizační zabezpečení školního roku 2001/2002, Plánem práce ředitele na školní rok 2001/02, Plánem práce zástupkyně ředitele na školní rok 2001/02, tematickým plánem výchovného poradce, měsíčními plány vedení školy, Kalendářním plánem akcí ve školním roce 2001-02, Plánem kontrolní a hospitační činnosti a Souborem některých vnitřních opatření.

Dokument Organizační zabezpečení školního roku podává přehled o personálním obsazení školy, přidělených funkcích, správcích kabinetů v letošním školním roce. S úkoly pro letošní školní rok byli pracovníci seznámeni na úvodní pedagogické radě.

K operativnímu plánování jsou využívány pravidelné porady, kde jsou projednávány dle potřeby a naléhavosti aktuální záležitosti. Zápisy z pedagogických rad, které řeší především výchovné a vzdělávací problémy žáků, jsou pořizovány. Plán kontrolní a hospitační činnosti určuje kompetence vedoucích pracovníků v jednotlivých oblastech práce školy a konkrétní úkoly v jednotlivých měsících. Měsíční plány, sestavované ředitelem školy, konkretizují jednotlivé školní akce termínově i personálně. Jsou vyvěšeny ve sborovně a slouží jako základní informační zdroj pro všechny pracovníky školy.

Dalšími plány z oblasti výchovně vzdělávací jsou Minimální preventivní program pro školu v oblasti zneužívání návykových látek, Plán drogové prevence na školní rok 2000/2001.

Učební plán školy je v souladu s platnými předpisy a je sestavován tak, aby vyhovoval potřebám a zájmům žáků. Výuka je ve všech ročnících realizována podle schválených vzdělávacích programů. Vypracované tematické plány jsou přehledné a v souladu s učebními dokumenty.

Nabídka volitelných a nepovinných předmětů umožňuje diferenciaci zájmů žáků, je odpovídající vzhledem k velikosti a podmínkám školy.

Jsou zpracovány individuální plány žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Práce s integrovanými žáky v rámci nepovinného předmětu dyslektická péče je sledována výchovnou poradkyní, jednotliví žáci (celkem 59 jsou přiděleni vyučujícím, kteří jsou proškoleni v reedukační péči).

Činnost metodických orgánů je průběžně analyzována zástupkyní ředitele školy. Jejich práce zahrnuje plnění úkolů z oblastí metodické i operativní. Zápisy z jednání jsou pořizovány.

Plánování je systematické a vychází z dané koncepce. Vzdělávací možnosti a zájem žáků jsou podpořeny nabídkou nepovinných a volitelných předmětů či zájmových kroužků.

Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy je vedena řádně a úplně. Po formální i obsahové stránce je dovedena téměř k dokonalosti. Všechny požadované dokumenty byly vždy ihned a kompletně předány ke kontrole.

Poradními orgány ředitele jsou pedagogická rada, výchovný poradce a předsedové deseti

předmětových komisí.

Kompetence pedagogických i provozních pracovníků jsou vymezeny vnitřními předpisy (např. povinnosti správce kabinetu, vedoucího předmětové komise, třídního učitele, výchovného poradce atd.).

Informace uvnitř školy jsou předávány pomocí školního rozhlasu, osobním kontaktem a pomocí nástěnek. Každý kabinet, a tedy každý učitel, má telefonické spojení s ředitelkou. Informace zákonným zástupcům žáků jsou poskytovány na pravidelných informačních dnech, které se konají pětkrát ročně. V závažných případech je jednáno s rodiči okamžitě. Průběžné informace jsou předávány pomocí žákovských knížek, které si škola upravila dle vlastních potřeb a vydává je ve vlastní režii. Kromě informací o prospěchu žáka jsou v nich zásadní požadavky na chování žáka, termíny prázdnin a informačních dnů, telefonní čísla a e-mailová adresa školy. Při škole je ustavena rodičovská organizace Maximum, která je registrována jako občanské sdružení. Její výbor tvoří zástupci každé třídy. Organizace se zabývá především materiální pomocí škole.

Prezentace školy na veřejnosti je neobvykle rozsáhlá. Jednou ročně je pořádán Den otevřených dveří, při kterém je umožněno rodičům a prarodičům navštívit jakoukoli vyučovací hodinu. Nejvýznamnější pravidelnou akcí je vánoční koncert v sále Adalbertina. Dalšími akcemi, vyplývajícími z hudebního zaměření školy, jsou závěrečné koncerty a zpívání koled pod vánočním stromem u obchodního domu TESCO.

Výroční zpráva školy je koncipována dle požadavků příslušných předpisů a poskytuje dostatek informací pro veřejnost. Její příprava a projednání na pedagogické radě je zároveň zdrojem sebehodnocení.

Podněty a připomínky pracovníků jsou ředitelem školy vítány. Prostor pro jejich uplatnění je např. v práci předmětových komisí, kde jsou řešeny pedagogické problémy skupin předmětů. Odtud přicházejí návrhy na nákup a obnovu školních pomůcek, obsah a průběh projektových dnů, zařízení knihovny aj.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů je vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků se realizuje na základě plánování a je koordinováno s kontrolní činností. Všechny plánované akce jsou zahrnuty v ročním plánu školy a ten je rozpracován do jednotlivých týdenních plánů. S týdenním plánem, v němž jsou uvedeny termíny, zodpovědní pracovníci i blížící se velké akce, se seznamují pedagogové ve sborovně školy. Roční plán akcí spolu s dalšími důležitými informacemi pro učitele, např. termíny pedagogických rad, informačních dní, prázdnin, ale i pokyny pro vyplňování pedagogických dokumentů, dále výňatek z vnitřního mzdového předpisu a další jsou obsahem dokumentu Soubor některých vnitřních opatření a ten dostává na začátku školního roku každý pedagog školy. Tím rozhodně dochází k úsporám času a ke zkvalitnění práce.

Základním nástrojem operativního řízení jsou pravidelné individuální porady ředitele se zástupkyní školy, popř. i s dalšími pracovníky. S aktuální problematikou jsou zaměstnanci seznamováni při řádných i mimořádných poradách. Každodenní osobní kontakt pracovníků s vedením umožňuje přímou komunikaci, funkční a účinné operativní řízení, ale také vytváří podmínky pro využití iniciativy. Další cestou uplatnění tvořivosti pracovníků školy jsou zápisy z metodických sdružení, schůzky vedoucích metodických sdružení s vedením školy.

Ke kvalitnímu zabezpečení výuky využívá vedení školy v maximální míře odbornou i pedagogickou způsobilost. Aprobovanost pro většinu předmětů je stoprocentní, kromě občanské výchovy, rodinné výchovy a pracovních činností. Vedení školy si chválí přijímání nových členů sboru formou výběrových řízení.

K přednostem věkově mladého sboru (více než 50% pedagogů do třiceti pěti let) patří i zájem o další vzdělávání. Vedení školy podporuje veškeré jejich záměry, ale z důvodu zabezpečení výuky zde platí všem známá pravidla. Pomoc začínajícím učitelům je zajištěna.

Systém hodnocení pracovníků je vytvořen a zejména kritéria hmotného stimuluování jsou detailně propracována. Zhruba jedna třetina celkové částky je určena na ohodnocení stále se opakujících činností, které jsou ještě přesně specifikovány a všem známy, dvě třetiny celkové sumy slouží k ohodnocení osobnosti pedagoga - opět podle daných a známých kritérií. Výňatek z vnitřního mzdového předpisu je součástí již zmíněného Souboru některých vnitřních opatření.

Při sebehodnocení školy se vychází především z výsledků výchovně-vzdělávací činnosti, z úspěšnosti žáků při přijímacích řízeních, ale vzhledem k orientaci školy i z hodnocení úspěchů na přehlídkách a v různých soutěžích. Zároveň se přihlíží i k prezentaci školy na veřejnosti a ve sdělovacích prostředcích. Práci školy projednává a hodnotí pedagogická rada a závěry jsou zachyceny ve výroční zprávě.

Na základě zjištěných skutečností je vedení a motivování pracovníků hodnoceno jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Vnitřní kontrolní systém školy je dostatečně účelný. Jednoznačně vymezuje odpovědnost za svěřené úseky a organizaci jednotlivých úkonů, vyžadujících návaznost a součinnost více pracovníků (např. zástupce ředitele školy, výchovné poradkyně školy, vedoucí vychovatelky školní družiny, správců kabinetů apod.). Z předložené dokumentace i dalších poznatků vyplývá, že provoz a vybavení školy jsou pravidelně kontrolovány.

Sledování kvality výchovně vzdělávacího procesu spadá do kompetence celého vedení školy. Kontrolní a hospitační činnost je realizována v souladu s plánem a Kontrolním řádem. Dokumenty jsou aktualizovány pro každý školní rok. Kritéria hospitační činnosti jsou vedením školy metodicky rozpracována a jsou dána k dispozici všem vyučujícím. Hospitace jsou prováděny podle zpracovaného plánu.

Kontrolní systém vychází z filozofie získání maximálního množství objektivních poznatků o práci učitele. Z toho důvodu je hospitační činnost ředitele a zástupkyně ředitele realizována v posloupném sledu. Získané poznatky jsou vzájemně prokonzultovány, zobecněny a vyhodnoceny. Na hospitační činnosti se dále podílejí např. uvádějící učitelé. Vedení školy podporuje vzájemné pracovní návštěvy pedagogů. Z každé hospitace je proveden zápis, který poskytuje dostatek informací o kvalitě přípravy, průběhu i výstupu hodiny. Je podepsán hospitujícím a kontrolovaným pracovníkem. Ke dni inspekce bylo provedeno celkem 17 hospitací (8 zástupkyně ředitele, 9 ředitel). Vyhodnocení hospitace je projednáno s pedagogem a dále pak ve zobecněné podobě na schůzích předmětových komisích i pedagogické radě. Kontrolní činnost je zaměřena i na kvalitu vedení předepsané dokumentace. Kontroly jsou prováděny periodicky, např. třídní knihy jednou za čtrnáct dnů.

K další evaluaci práce učitelů a výsledků učení žáků jsou využívány různé mimoškolní akce, jako soutěže, prázdninová soustředění apod. Tyto hospitace slouží ke kontrole organizačního zabezpečení konané akce.

Celý systém dalších kontrolních mechanismů je založen na zásadách vzájemné důvěry a otevřenosti. Sleduje práci předmětových komisí, práci výchovné poradkyně, třídních učitelů, školní družiny apod.

Zjištěné nedostatky jsou podrobně analyzovány. K nápravě zjištěných nedostatků jsou přijímána konkrétní opatření. Jejich plnění je následně prověřováno. Veškeré poznatky získané hospitační a kontrolní činností slouží jako podkladový materiál pro hodnocení práce

pedagogů i hodnocení úrovně výsledků učení žáků.

Kontrolní mechanismy a jejich realizace jsou vynikající.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Celkově jsou podmínky vzdělávání v jednotlivých oblastech řízení školy hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání neinvestiční výdaje (NIV)

Pro rok 2000 byl škole přidělen příspěvek na neinvestiční výdaje ze státního rozpočtu ve výši 7 110 906,-- Kč. Dle poslední úpravy k 15. prosinci 2000 ze dne 20. prosince 2000 bylo vyčleněno na platy a ostatní platby za provedenou práci 4 994 273,-- Kč, na odvody na pojistné zdravotní a sociální a na zákonné odvody do FKSP 1 846 741,-- Kč, na ostatní neinvestiční výdaje (učební pomůcky, učebnice a vzdělávání pedagogických pracovníků) 189 432,-- Kč a na plavecký výcvik bylo vyčleněno 80 460,-- Kč. Pro rok 2000 byl stanoven průměrný přepočtený počet zaměstnanců na 40,11.

Náklady na zabezpečení chodu školy byly v roce 2000 ze 79,4 % kryty příspěvkem ze státního rozpočtu. Dále škola hospodařila s finančními prostředky, které jí byly přiděleny zřizovatelem, z prostředků svých fondů a z příjmů z doplňkové (hospodářské) činnosti.

Kontrolou údajů ve výkazu zisku a ztrát za rok 2000 bylo zjištěno dodržování závazných ukazatelů rozpočtu neinvestičních výdajů. Škola v tomto roce dosáhla kladného hospodářského výsledku. Zřizovatel rozhodnutím ze dne 3. května 2001 schválil rozdělení hospodářského výsledku za rok 2000 do fondu odměn a rezervního fondu.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Kontrolou výkazu zisku a ztrát Úč ROPO 4 - 02 k 31. prosinci 2000 a úprav rozpočtu k 15. prosinci 2000 bylo zjištěno, že ukazatelé mzdové regulace byly dodrženy. Údajům uvedeným ve výkazu zisku a ztrát neodpovídají údaje ve výkazu o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za období 1. - 4. čtvrtletí 2000 Škol (MŠMT) P 1-04 ze dne 10. ledna 2001. V tomto výkazu je uvedeno menší čerpání mzdových prostředků, než je uvedeno ve výkazu zisku a ztrát. Rozdíl vznikl tím, že odměna občanovi vykonávajícímu na škole civilní službu byla vyplacena za měsíc prosinec zálohově a nebyla zachycena ve výkazu P 1-04. Avšak v účetnictví tato částka byla zaúčtována na nákladové položky a byla vykázána ve výkazu zisku a ztrát. Tato nesrovnalost byla v lednu 2001 ošetřena dle skutečnosti.

Platovou agendu zpracovává externí pracovnice na základě živnostenského listu, podklady vyhotovuje hospodárka školy.

Škola má zpracovaný Vnitřní mzdový předpis ze dne 16. listopadu 1999, novelizovaný ke dni 1. ledna 2001. V tomto předpisu je chybně uvedeno, že kuchařky školní jídelny jsou zařazovány do platových tříd dle stupně vzdělání. Zaměstnanci má být stanovena platová třída podle nejnáročnější práce, jejíž výkon zaměstnavatel na zaměstnanci požaduje. Dále v tomto předpisu je zaměstnanci, který dosáhl úplného středního vzdělání a je zařazen v 9. platové třídě, stanoven odpočet pět roků. Správně má být odpočet tři roky. Kromě těchto chybných ustanovení jsou zaměstnancům správně stanoveny platové třídy a stupně.

Na škole byla provedena kontrola osobních spisů všech zaměstnanců, zejména dokladů o dosaženém vzdělání, podkladů o průběhu předchozích zaměstnání a správnost vyhotovení pracovních smluv. Pedagogičtí zaměstnanci splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Příplatky za vedení pobírají zaměstnanci, kteří podle organizačního řádu řídí práci podřízených zaměstnanců.

Pro vyplácení zvláštních příplatků jsou vnitřním předpisem stanovena kritéria.

Nenárokové složky platu, tj. osobní příplatky a odměny, jsou přiznávány na základě podrobných kritérií stanovených vnitřním předpisem.

Kontrolou rozsahu přímé vyučovací a výchovné činnosti bylo zjištěno, že k 1. září 2001 jsou pracovní úvazky pedagogických pracovníků stanoveny správně.

Za měsíc září 2001 byla provedena kontrola evidence pracovní doby, práce přesčas a pracovní pohotovosti, kontrola vykazování proměnlivých složek platu a jejich proplácení. V této oblasti nebyly shledány závady.

Za rok 2000 bylo kontrolováno proplácení práce přesčas u třech namátkově vybraných zaměstnanců. U jednoho učitele bylo zjištěno překročení limitu práce přesčas.

Fond kulturních a sociálních potřeb v roce 2000 je tvořen základním přidělem ve výši 2 % ročního objemu vyplacených prostředků na platy. Zásady čerpání z FKSP a rozpočet na rok 2000 jsou projednány v základní organizaci Českomoravského odborového svazu pracovníků ve školství. Škola nemá zpracované čerpání fondu k 31. prosinci 2000 dle jednotlivých bodů rozpočtu FKSP. Z fondu jsou poskytovány příspěvky zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům převážně na rekreaci a tělovýchovu a dále zaměstnancům na stravování. Namátkovou kontrolou účetních dokladů nebyly shledány závady.

Hodnocení efektivity čerpání ostatních neinvestičních výdajů (ONIV)

Základní škola účtuje v soustavě podvojného účetnictví. Kontrole byly předloženy Směrnice o hospodaření s majetkem a oběhu účetních dokladů ze dne 1. ledna 2000. V těchto směrnících je uvedeno, že za vedení účetnictví odpovídá účetní, přestože zpracování účetnictví je prováděno soukromou osobou na základě živnostenského listu.

Správnost údajů v účetnictví je zajišťována vnitřním kontrolním systémem na vstupu každého případu před předáním účetních dokladů k zaúčtování tím, že se každý účetní doklad přezkoušuje z hlediska formálního a věcného.

Dále byl předložen účetní rozvrh platný na rok 2000. Z tohoto dokladu je zřejmé, že škola analyticky rozlišuje dotaci ze státního rozpočtu a její čerpání, dotaci od zřizovatele a její čerpání a doplňkovou (hospodářskou) činnost školy. Účetnictví školy je vedeno průkazným způsobem.

Hospodářskou činnost provádí škola se souhlasem zřizovatele na základě živnostenských listů. Tato činnost v roce 2000 přispěla kladným hospodářským výsledkem ke zlepšení hospodaření organizace. Předmětem hospodářské činnosti je pořádání přehlídek v oblasti kultury a umění, pronájem nemovitého majetku a hostinská činnost.

Z celkových nákladů na ONIV poskytnutých ze státního rozpočtu činil největší podíl na učební pomůcky a učebnice, tj. 92,7 %. Prostředky na plavecký výcvik žáků byl vyčerpán na 100 %. Ostatní finanční prostředky byly použity na nákup ochranných pomůcek pro zaměstnance, na cestovní náhrady a vzdělávání učitelů.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V roce 2000 nebyly škole přiděleny ze státního rozpočtu účelové prostředky.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

V kontrolovaném roce nebyly škole přiděleny ze státního rozpočtu investiční prostředky.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva za školní rok 2000/2001 obsahovala zprávu o hospodaření školy k 31. prosinci 2000. Ekonomické údaje byly odsouhlaseny s výkazem zisku a ztrát Úč ROPO 4 - 02 k 31. prosinci 2000.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

V základní škole bylo ve sledovaných oblastech za kalendářní rok 2000 zjištěno hospodárné a efektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich použití a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní jídelna

Nachází se spolu s odděleními školní družiny v samostatné budově, vzdálené asi sto metrů od školy. Stravuje se zde v tomto školním roce 555 lidí, z toho 462 žáků zejména ze zdejší školy a ze Základní školy, Hradec Králové, Jiráskova. Vlastní jídelna je menší upravená místnost, vybavená novými stolkami a židličkami. Osmdesát míst u stolků vyžaduje velmi dobrou organizaci stravování. Při dozorech se střídají podle rozpisu pedagogové, vždy dva v určité době. Kapacita kuchyně je 600 jídel, pracuje zde celkem sedm zaměstnanců. Jídelna nenabízí možnost výběru jídel.

Zápis do obchodního rejstříku

Dle obecně závazných právních předpisů má zřizovatel od 1. ledna 2001 povinnost podat návrh na zápis základní školy do obchodního rejstříku. Toto doposud zřizovatel neprovedl.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Poslední úprava rozpočtu k 15. prosinci 2000 ze dne 20. prosince 2000,
- Výkaz o pracovních a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P 1-04 za období 1. - 4. čtvrtletí ze dne 10. ledna 2001,
- Výkaz zisku a ztrát Úč ROPO 4 - 02 k 31. prosinci 2000 ze dne 30. ledna 2001,
- Rozvaha Úč ROPO 3 - 02 k 31. prosinci 2000 ze dne 30. ledna 2001,
- Směrnice o hospodaření s majetkem a oběhu účetních dokladů ze dne 1. ledna 2000,
- Účetní rozvrh platný na rok 2000,
- Zásady čerpání prostředků z FKSP pro rok 2000,
- Rozpočet pro rok 2000,
- Finanční vypořádání za rok 2000 ze dne 3. května 2001, č.jedn. RO/186/2001/Sch,
- Živnostenský list č. 360201-212333, č.j. HK-00338.1-PL,

- Živnostenský list č. 360201-212335, č.j. HK-003338.2-PL,
- Živnostenský list č. 360200-40075-01, č.j. 02198.1-PL,
- Výroční zpráva o hospodaření školy za školní rok 2000/2001,
- Faktura došlá č. 126/2000 ze dne 25. září 2000,
- Faktura došlá č. 562000 ze dne 7. prosince 2000,
- Faktura došlá č. 29/2000 ze dne 10. července 2000,
- Faktura došlá č. 21/2000 ze dne 13. června 2000,
- Faktura došlá č. 11/2000 ze dne 25. dubna 2000,
- Vnitřní mzdový předpis projednaný dne 16. listopadu 1999, účinný od 1. ledna 1999, platnost změn provedena od 1. ledna 2001,
- Osobní spisy všech zaměstnanců školy zaměstnaných k 30. září 2001,
- Pracovní náplně zaměstnanců – osobní čísla 11300, 34362, 43659, 66908, 67100, 84307 a 87800,
- Výplatní lístky zaměstnanců za rok 2000 - osobní čísla 40100, 57103 a 60900,
- Výplatní lístky všech zaměstnanců školy za měsíc září 2001,
- Evidence pracovní doby zaměstnanců za měsíc září 2001,
- Plán hospitační činnosti pro školní rok 2001/2001,
- zápisy z porad předmětových komisí sledovaných předmětů za školní rok 2001/2002,
- zápisy z pedagogických rad - školní rok 2001/2001,
- Vnitřní pokyny, předpisy a řády ve školním roce 2001/2002,
- Soubor některých vnitřních opatření ve školním roce 2001/2002,
- Výroční zpráva za školní rok 2000/2001,
- vzorky žákovských sešitů, vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorky žákovských knížek, vedených ve školním roce 2001/2002,
- tematické plány pro předměty český jazyk, dějepis, rodinná výchova,
- kontrolní diktáty a práce z českého jazyka, napsané ve školním roce 2001/2002,
- třídní knihy, vedené v školním roce 2000/2001,
- třídní knihy, vedené v školním roce 2001/ 2002,
- Výkaz o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. 10. 2001,
- Organizační řád (bez čj., nedatováno),
- Vnitřní řád školy (projednaný na pedagogické radě 3. března 1998 a 14. listopadu 2000),
- Vnitřní řád pro žáky (nedatováno, bez čj.),
- Vnitřní mzdový předpis (1. ledna 1999, bez čj.),
- Vnitřní pokyn k organizování zájezdů (3. března 1998, bez čj.),
- Řád školní družiny (nedatováno, bez čj.),
- Řády učeben (nedatováno, bez čj.),
- Klasifikační řád (1. prosince 2000, bez čj.),
- Plány práce předmětových komisí pro školní rok 2001/2002,
- Pokyn ředitele školy k vyplňování třídních knih (nedatováno).

ZÁVĚR

Základní škola, Hradec Králové, Habrmanova 130 poskytuje základní vzdělání. Rozšířené vzdělávání je nabízeno žákům v hudební výchově. Od poslední inspekce v roce 1998 došlo k zlepšení prostorových a materiálních podmínek, výrazně se zlepšilo i řízení školy.

Oblast plánování a přípravy výuky je promyšlená. Personální, materiální i psychohygienické podmínky jsou velmi dobré, prostorové podmínky postačující, kromě pro výuku tělesné výchovy.

Organizace výuky je funkční, používané metody a formy práce jsou přizpůsobovány věku a mentalitě žáků. Ve vyučovacím procesu převažuje pozitivní hodnocení žáků. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy je hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných oblastech hodnoceny jako velmi dobré.

Plánování činnosti školy vychází z objektivní analýzy a hodnocení předcházejících období, stanovené cíle jsou reálné.

Organizační uspořádání školy umožňuje její účinné řízení. Informace uvnitř školy jsou předávány rychle a úplně.

Kontrolní činnost vedení školy je systematická a pravidelná, hospitační činnost vytváří příznivé předpoklady pro zabezpečení, sjednocení a zvyšování úrovně výchovně vzdělávací práce učitelů. Kontrolní činnost na úseku hospodaření a provozu je zajištěna rovněž pravidelně.

Podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako vynikající.

Pozitiva

- estetické prostředí, pozitivní klima školy,
- používání zajímavých a tvořivých forem práce,
- výborná spolupráce školy s rodiči, organizace Dnů otevřených dveří (potvrzeno v dotazníkové anketě),
- mimořádná kvalita vedení povinné dokumentace,
- propracované a funkční organizační uspořádání školy,
- vynikající způsob prezentace školy v duchu jejího specifického zaměření na rozšířenou výuku hudební výchovy.

Negativa

- málo využívaná audiovizuální technika a pomůcky v některých předmětech,
- podstatné zkrácení tematického celku Československo a svět ve 2. polovině 20. století ve školním roce 2000/2001,
- nedostatečné prostorové podmínky k výuce tělesné výchovy.

Doporučení

- změnit způsob rozplánování učiva dějepisu v 9. ročníku,
- dle finančních možností zřizovatele usilovat o zlepšení podmínek pro výuku tělesné výchovy (např. přestavba a rozšíření tělocvičny).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Bc. Květoslava Dřevíková	Mgr. Bc. Dřevíková v. r.
Členové týmu	Mgr. Petr Boháč	Mgr. Petr Boháč v. r.
	Mgr. Svatava Fejglová	Mgr. Svatava Fejglová v. r.
	PaedDr. Pavel Jankovský	PaedDr. P. Jankovský v. r.
	PhDr. Richard Šafařík	PhDr. Richard Šafařík v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Ilona, Oškrobaná, Věra Petrášová

V Hradci Králové dne 18. prosince 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. prosince 2001

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jiří Záleský

Mgr. Jiří Záleský v. r.
podpis

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Okresní úřad Hradec Králové, referát školství	2002-01-04	091 19/02-1031
Zřizovatel: Magistrát města Hradec Králové, odbor školství, mládeže a tělovýchovy	2002-01-04	091 20/02-1031

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.